

PROGRAMAR PER COMPETENCIES:

**UN EXEMPLE DE SELECCIÓ DE CONTINGUTS PER A
LA PROGRAMACIÓ DE L'ÀREA DE CONEIXEMENT
DEL MEDI SOCIAL I CULTURAL.**

ESCOLA SANT FELIP NERI

EIXOS DEL PROGRAMA

- Els **conceptes socials clau** com a eixos que orienten la selecció dels temes o dels continguts conceptuals.
- Les **competències lingüístiques** com a competències bàsiques de comunicació de la ciència, tant oral com escrita: Descriure explicar, justificar, interpretar i argumentar.
- El **treball en grup cooperatiu**

EIXOS DEL PROGRAMA

- El **treball per projectes** com a metodologia per aprendre a aprendre: Saber investigar per contestar-se a qüestions com: Què sé d'aquest tema?, Què m'agradaria saber?, Com ho puc fer per saber-ho?, Qui em pot ajudar?, Quins llibres puc consultar?, Com ho puc aprendre?, Com ho puc explicar?.....planificació, presa de decisions, recerca d'informació... **participació en la construcció del coneixement**

RACIONALITAT/ IRRACIONALITAT

- Per què és així?
- Causes i conseqüències

Afavorim l'explicació

IDENTITAT/ALTERITAT

- La meva realitat o situació pròpia i la dels altres.
- Quina és la meva realitat?
- Quina és la realitat dels altres?

Afavorim la justificació i la interpretació

DIFERENCIACIÓ: DIVERSITAT/DESGUALTAT

- Per què són diferents?
- Es produeixen desigualtats?

Afavorim la justificació, la interpretació

CREENCES I VALORS

- Les diferents maneres de pensar determinen relacions i situacions diferents

Afavorim la interpretació

Conceptes socials clau

INTERRELACIÓ

- Hi ha relació entre ells?
- Hi ha relació amb els altres?
- Com es relacionen?

Afavorim la justificació

ORGANITZACIÓ SOCIAL.

- Com s'organitzen les persones? les comunitats? els països?
- Per què així?

Afavorim l'explicació

CANVI / CONTINUITAT

- Sempre ha sigut igual?
- Què ha canviat?
- Què roman igual?

Afavorim la descripció i l'explicació

**RACIONALITAT/
IRRACIONALITAT**

IDENTITAT/ALTERITAT

**DIFERENCIACIÓ
DIVERSITAT/DESIGUALTAT**

CREENCES I VALORS

**Títol
(tema/projecte)**

INTERRELACIÓ

ORGANITZACIÓ SOCIAL

CANVI / CONTINUITAT

RACIONALITAT/ IRRACIONALITAT

ELS CONTINENTS: ON VIU LA GENT I PER QUE HI VIU?.
ON NO PODEN VIURE I PER QUE?

(Molt fred, molta calor, falta d'aigua...)

Explicació

6

IDENTITAT/ALTERITAT

EL PLANISFERI:

EL PLANETA TERRA,: COM ÉS? La terra i el mar.

CONTINENTS I OCEANS

Situar Catalunya al planisferi.

Descripció

5

DIFERENCIACIÓ DIVERSITAT/DESIGUALTAT

EL PLANETA TERRA I EL PLANETA MART

PLANETA BLAU/ PLANETA VERMELL

Descripció, explicació

3

CREENCES I VALORS

*Hem de tenir cura de la Terra
Conte o llegenda (EL PETIT Princep)*

7

PRIMER de Primaria

Projecte 1 VIATGEM A MART

INTERRELACIÓ

EL SOL I LA TERRA

Visita al Planetari

1

Descripció

ORGANITZACIÓ SOCIAL

EL SISTEMA SOLAR

PLANETARI

El Sol, una estrella.

Els planetes

La terra i la Lluna.*

Descripció

2

CANVI / CONTINUITAT

EL PLANETA TERRA

L'escorça de la terra es com un puzzle, de vegades es mou i fa que tot canviï

MOVIMENT DE PLAQUES, volcans i terratremols

Explicació

4

L'ensenyament-aprenentatge de les ciències socials implica el desenvolupament d'unes competències

Selecció dels continguts procedimentals

Continguts
actuals, rellevants, significatius i propers

INFORMACIÓ

Processar-la per saber què són, com són:
descriure (el què)

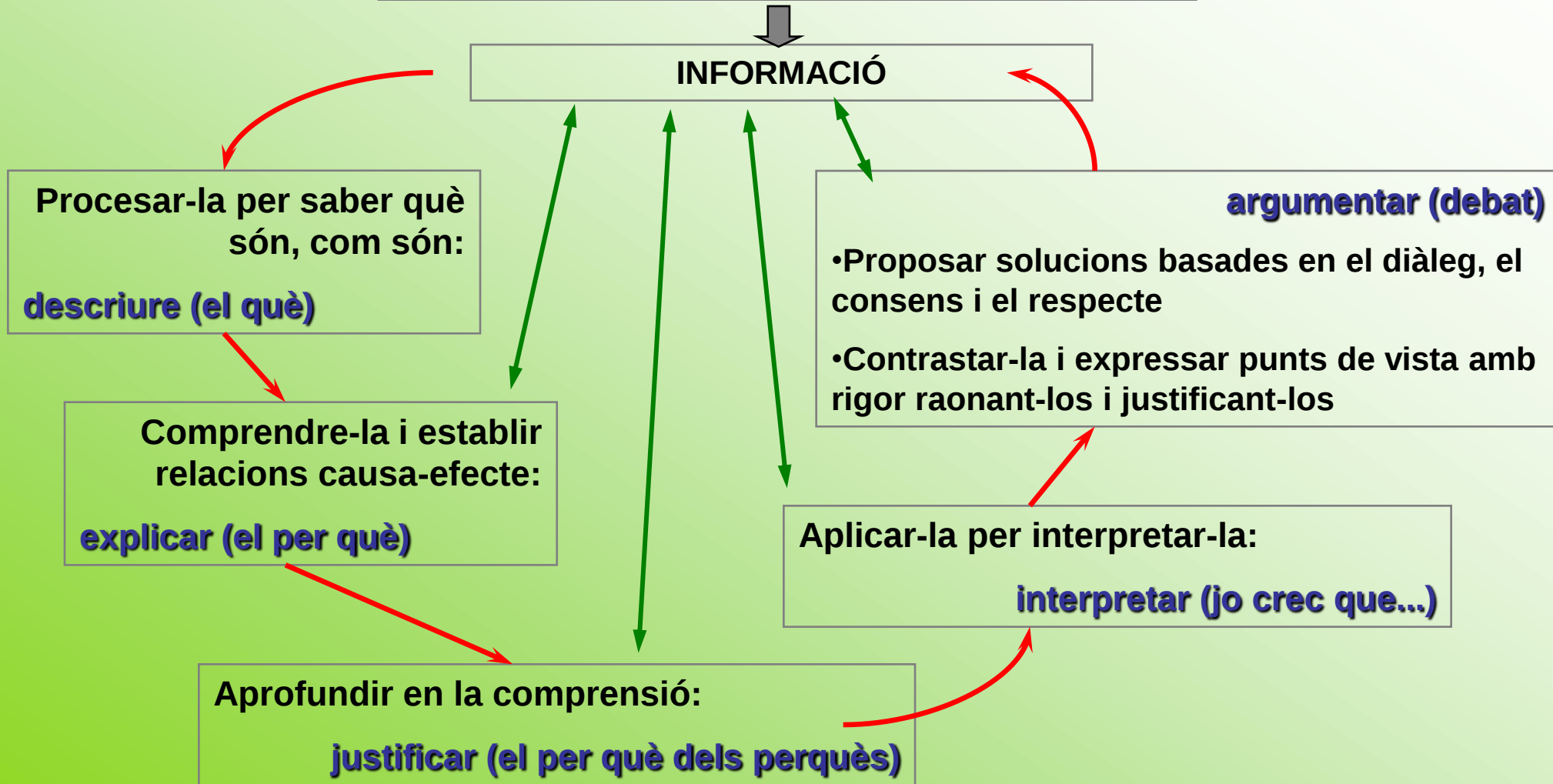
Comprendre-la i establir relacions causa-efecte:
explicar (el per què)

Aprofundir en la comprensió:
justificar (el per què dels perquès)

argumentar (debat)

- Proposar solucions basades en el diàleg, el consens i el respecte
- Contrastar-la i expressar punts de vista amb rigor raonant-los i justificant-los

Aplicar-la per interpretar-la:
interpretar (jo crec que...)

CAPACITAT DE...

PROCESSAR LA INFORMACIÓ

Per saber

- el què,
- On (lloc)
- el com (manera)
- el qui (agents)
- el quan (temps)

Competencia: DESCRUIRE

- Informar sobre qualitats, propietats, fets, accions, objectes
- Sense establir·hi cap relació causal.
- Ha de respondre a la realitat (com una foto)

RESPON AL QUE:

- Què és?
- Què passa?
- Com és?
- On és?
- Quan passa?
- A qui li passa?
- Qui ho fa?
- Quants són?
- A quants?

CAPACITAT DE...

COMPRENDRE LA INFORMACIÓ

El perquè dels fenòmens, dels fets, situacions que s'han descrit.

Com més completa és la descripció més elements tindrem per poder relacionar i aprofundir la comprensió.

COMPETÈNCIA: EXPLICAR

Donar raons

- Cal que sigui ordenada, sistemàtica i lògica.
- Cal comprendre la informació i ampliar-la.
- Cal establir relacions entre causes i conseqüències.

RESPON AL PER QUÈ?

- **Al per què? de tots els elements que han format part de la descripció**
- **Per què passa?**
- **Per què és així?**
- **Per què passa a...**
- **Passa igual a tot arreu?**

CAPACITAT DE...

APROFUNDIR EN LA COMPRENSIÓ

- **Aprenentatge del discurs social**

COMPETÈNCIA: JUSTIFICAR

- Trobar raons que permetin entendre i valorar l'explicació.
- Trobar les raons últimes i poder.les aplicar a situacions semblants encara que estiguin allunyades en el temps i en l'espai (PERMET GENERALITZAR)

RESPON AL PER QUÈ? DELS PERQUÈ

- **No tothom pensa el mateix.
Intervenen raons científiques.**
 - **Per què dels "perquès"**
 - **Tothom pensa el mateix?**
 - **Quantes opinions hi ha?**

CAPACITAT DE...

**APLICAR LA INFORMACIÓ I LA
COMPRENSIÓ A LA
VALORACIÓ DELS FETS I
SITUACIONS PER A PODER
PRENDRE DECISIONS I
ACCIONS ALTERNATIVES**

COMPETÈNCIA: INTERPRETAR

- Prendre consciència que hi ha diferents maneres de veure i d'entendre els fets, fenòmens, actuacions...
- POSICIONAR-SE
- EMETRE OPINIÓ
- PRENDRE COMPROMÍS.
- Intervenien raons científiques i també ideològiques.
- Potencia l'anàlisi crític.

RESPON A QUE EN PENSO JO?

- Què en penso jo?
- Per què ho penso?
- En què em baso?
- Jo crec què... Jo penso què...
- Voldria que...

CAPACITAT DE

**SABER DEFENSAR I RAONAR EL
PROPI PUNT DE VISTA**

**SABER ESCOLTAR LES RAONS
I ELS ARGUMENTS DELS
ALTRES**

**SABER MODIFICAR EL PROPI
PUNT DE PARTIDA SI CAL.**

SABER ARRIBAR AL CONSENS

COMPETÈNCIA: ARGUMENTAR

- Defensar les seves pròpies conviccions
- Entendre que un mateix problema o situació es pot resoldre o interpretar de maneres molt diferents, totes elles vàlides per les persones que les defensen.
- EL DIÀLEG, LA CONVERSA I EL DEBAT.
- Cal aprendre a escoltar, negociar, cedir i consensuar.
- Les raons han de ser fortes i convincents per a resistir les objeccions i la crítica.

RESPON A:

- Quines raons exposo als altres per justificar el meu punt de vista?
- Quines són les raons de pes que contrastes amb altres interpretacions de la realitat?
- Són fortes i convincents per a resistir les objeccions i la crítica?
- Estic obert al dubte?

RACIONALITAT/ IRRACIONALITAT

Per què la el barri de la Vila Olímpica és així i no d'una altre manera?

5

Explicar , Interpretar

IDENTITAT/ALTERITAT **Visitem la Vila Olímpica.**

Com és el barri de la Vila Olímpica?

Observació formes, llum, colors, olors...dels carrers

3

Descriure

DIFERENCIACIÓ

Quines són les diferències i semblances entre Ciutat Vella i la Vila Olímpica? Per què creus que els dos barris són tan diferents?

Descriure(comparar), explicar, justificar, interpretar(on pot anar a viure la Flora?) 7

CREENCES I VALORS

Coneixem una altra escola. Valorar el nostre barri a partir de la pròpia realitat, ser crític.

6

Interpretar

SEGON

PROJECTE 2
El meu barri està obert a la ciutat?
Coneixem la Vila Olímpica

INTERRELACIÓ

El meu barri es pot relacionar amb tota la ciutat de BCN?, El transport públic. On puc anar amb metro i amb bus?. On no?

Que m'agrada mes anar amb bus o amb metro? Per què?

Quins transports són els més utilitzats?

1

Descriure, explicar

ORGANITZACIÓ SOCIAL

El metro relaciona per sota tota la ciutat. Plànol de la xarxa de metro

2

Descriure

CANVI / CONTINUITAT

Quin és l'origen del barri de la Vila Olímpica? Que hi havia abans en aquells terrenys?

4

Descriure, explicar, justificar

PROJECTE
SEGON DE PRIMÀRIA:

EL MEU BARRI ESTÀ OBERT A
LA CIUTAT?

- **Presentació del projecte:**

Què en sabem i que en volem saber?

Què podem fer per saber-ho? A qui podem preguntar?....

Hem treballat el nostre barri, però sabem que a Barcelona hi ha molts barris...

- **Detecció d'idees prèvies.**

Tota la família viu al Barri Gòtic?. I els amics?.

Heu anat mai al Tibidabo, i al Camp del Barça....?

Els pares treballen al barri o a altres barris de la ciutat?
On? Com hi van?...

Ens movem per anar per la ciutat:

- **Quin transport utilitzes per anar a...?**

El transport que utilitzo per anar a casa la iaia és l'autobús

Perquè per mi és molt ràpid

- **Junts redactem un escrit per preguntar als pares i a les mares quin transport utilitzen per anar a treballar.**

- **Amb les respostes dels pares i mares fem recompte, una gràfica i la comentem**
(descripció i explicació: que veiem i per que és així?)

Què ens mostra el gràfic?

Quin transport és el més utilitzat?

I el menys?

Què fa que els pares optin per un o per un altre?

Quines avantatges té cada transport?

Quins inconvenients?

...els per què?

- **Ens movem per la ciutat:**

Els transports públics i els seus recorreguts

- **Juguem amb el plànol del metro**

Volem anar de.....a.....

Agafem la línia.....del metro a.....fins a.....

- **Volem anar a la Vila Olímpica**

Treballem amb els plànols: On es?, Com hi anirem?

Com ens imaginem aquest barri? (treball per parelles)

Els edificis: Poden ser molt alts i mitjans/Hi ha edificis petits i grans i poden haver edificis alts i baixos

Les botigues: Les botigues poden ser modernes i de luça/Poden haveri botigues noves i velles.

Les voreres: Poden estar netes i brutes/ poden ser més noves

Les parets: Poden ser noves i velles, netes i brutes/ Les parets deuen ser noves i unes pintades desprai

Altres: Hi ha platxes, hi ha arbres i palmeras/ La vila olimpica es molt nova.

Per què té aquest nom?

- **Els pingüins anem en metro a conèixer com es la Vila Olímpica.**

Portem un full d'observació...

- **Que hem après passejant per la Vila Olímpica?**
(diàleg a l'aula i junts escrivim un text)
- **Quines semblances i quines diferències trobem entre la vila olímpica i el barri gòtic?** (diàleg a l'aula i junts omplim un quadre)

Arriba una carta a l'escola!

Viladrau 31. 3. 2004

Estimats amics de Barcelona:

Hola pinguïns.

Sóc la Flora, una noia que viu a Viladrau, un poble de muntanya, i dintre de poc aniré a viure a la vostra ciutat, Barcelona.

Necessito el vostre ajut!! Cal que em recomaneu on anar a viure i digueu-me el per què.

O dubto entre anar a viure a Ciutat Vella o a la Vila Olímpica, m'agraden tots dos i no sé que fer.

Us escric a vosaltres, pinguïns, perquè m'han dit que en sabeu molt d'aquests dos barris de Barcelona.

Ah, que ja no me'n recordava!! M'agradaria que em diguéssiu perquè són tan diferents aquests dos barris, ningú m'ho ha pogut explicar, vosaltres ho sabeu?

PS. Espero amb impaciència la vostra carta recomanant-me un bon lloc on viure.

La vostra amiga de Viladrau

Flora

- **Respondrem a la carta de la Flora donant cadascú la seva opinió**

(Pactem un text interpretatiu)

Barcelona 31-3-2004

Astimada amiga Flora

Hola soc al Eric i baig a l'escola Sant Felip Neri.

Jo et recomano que vinguis a Ciutat Vella perquè ciutat Vella té més història i els carrers són amples i estrets i els carrers són bruts i nets.

Ciutat Vella i Vila Olímpica són diferents perquè un al van construir abans i l'altra després.

El teu amic Eric

Adeu! gràcies per haver portat aquesta carta

Eric

Barcelona 31-3-2004

Estimada amiga Flora. Hola sóc el Yussef i vaig a l'escola Sant
Felip Neri i llo et recomano que vinguis a viure a Ciutat Vella
i igual si vinguessis a viure a ciutat vella algun dia ens podries
vindre a veure. Ciutat Vella fa uns anys i avien unes muralles,
pero tambe et trobaras que niauran cases noves i cases velles.

Yussef

Barcelona 31-3-2004

Estimada Flora

Em dic Irene.

Jo at racumenu ca bagis a Ciutat Vella parque suposo que tagradaria beura las murallas rumanas i tambe parque pudras beura la catadral lasglesia de santa Maria del Mar i moltras cosas mes.

Pero tambe es una mica bella pero encara que sigi bella es molt bonica.

Jo at racomano ca bingis a Ciutat Vella i parque a la Vila olimpica i an molts cotxas parque a siutat Vella i pots aprena mes cosas que de istoria i ancambi a la Vila olimpica tot es nou.

Adeu.

Irene

